כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסוד שיח

בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת בא ■ א' שבט ה'תשע"ב ■ 25.01.2012 ■ גליון מס' 157

תפוצה לכל קהילות ישראל

"ואל ירוץ העיתונאי אל ההצלחה החיצונית שהרי עתיד ליתן הדין על מעשיו בעולם האמת"

"וצריך להישמר מקנאות שגורמת פילוג"

להלן קטעים מתוך דברים שנשא המקובל הפלאי רבי חיים כהן שליט"א (המכונה: "החלבן") ביום הזיכרון לאביו זצ"ל, בהם קרא, בין היתר, בהתרגשות רבה לאחדות עם ישראל על כל מרכיביו.

"...והקב"ה אוהב את מי שמסנגר על בניו ומקרבם באהבה. וצריך להישמר מקנאות שגורמת פילוג, שהיא הרס גדול חלילה, ויצא שכרו בהפסדו. ומה גם שכדי להצליח להרבות קדושה בעם ישראל אין דרך אחרת אלא על ידי דיבור בנועם וקרון פנים, כי כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם, ומשא ומתן בנחת פותח לבבות, "ולשון רכה תשבר גרם". וחלילה להניח הנחת יסוד כאילו כל מי שאינו בכלג שלי הוא שלילי ורוצה ללחום בי, כי באמת עם ישראל בעל לב טוב הוא, ודיבור נאה מקרב ובוודאי גורם להתחשבות זה בזה.

'ברית המילה' - פגם הברית של מילים מכפישות

ויש להישמר מהרושם הבא מהתקשורת, כי היא מסולפת ומכפישה רבות. ואף שיש אנשים טובים בה, אך הרבה מהתקשורת גורמת לכל ציבור לחשוב בצורה שלילית על צבורים אחרים. שהיא מסקרת מעט קיצונים בכל פלג, וגורמת לצבורים אחרים לחשוב שכל הציבור קיצוני כמו אותם אנשים שסוקרו בתקשורת, ודבר זה נכון כלפי כל הצבורים בישראל, שגם כלפי הציבור המכונה חופשי, הנה נדמה בעיני הדתיים כאילו הרבה מהציבור החופשי הוא אנטי דתי, ומזלזל ואין רוצה להתחשב וכדומה. וחלילה חלילה אין הדבר כן כלל ועיקר, כי הציבור בישראל בעל לב טוב ומתחשב הוא, ומי שנמצא בתנועת התשובה עם רבים מעם ישראל מכיר ויודע היטב כמה עם ישראל טוב הוא, שהמפגש פנים אל פנים בנעימות הוא הדבר האמיתי, ולא חלילה להכיר אחד את השני דרך התמונות והכתבות בעיתונות, שהיא מסולפת לצערנו. והוא פגם ביסוד, שהוא עניין התקשורת כנודע, שהיסוד הוא הברית והקשר, והוא בחינת ברית הלשון כנודע, שאף היא נקראת 'מילה' בבחינת מילים ודיבורים, שהוא כמו ברית מילה, שצריך לשמור על מילתו, שתהיה מילה נקייה ולא פגומה, ולא ידבר דברים מקולקלים, שהוא ממש פגם הברית בסוד ברית הלשון וברית המעור כנודע בספר יצירה.

על התקשורת ללמוד מיוסף הצדיק לחשוב ולדבר רק טוב

ורואים אנו את המצב המתוקן אצל יוסף הצדיק, שאם שמכרוהו והתנכרו אליו, הנה הוא היה בתקשורת מתוקנת מאוד, שאמר להם שאלוקים חשבה לטובה, וראה רק את הטוב אצל אחיו, והרבה אהבה, גם אם בשעה שהם ממש התנכרו אליו, הוא היה באהבה ובאחריות גדולה. וזה התקשורת המתוקנת, שלא להשיב מלחמה ולא לריב, אלא לרצות להרבות אהבה ושלום, שהוא כוח הצדיק יסוד עולם, שהוא סוד השלום, והוא סוד התקשורת המתוקנת, שצריך לדבר טוב על ישראל ולא חלילה שלילה.

עוד בעיתון

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

ויחזק ה' את לב פרעה
המחשבה, כאילו אנו הם המובילים את המהלכים ההיסטוריים ומשנים סדרי בראשית, מלווה רבים מבני אדם...
המשך בעמ' 2

שו"ת חורף
שאלה: הלכות בעניין בגדים רטובים בשבת. האם הרב יכול לפרט את ההלכות ולעשות סדר בנושא זה?...
המשך בעמ' 5

סיפור לשבת
הסיפורים הפלאיים על הרמב"ם
"רבי מימון, נפשו הייתה חושקת בתורה. מיום שעמד על דעתו נתן לתורה חילו. כך עברה שנה אחר שנה...
המשך בעמ' 3

שביבים
■ על ישראל טהרתו
■ הדרת נשים / תגובה
■ זוגיות אמיתית / נאום הבעל על קבר אשתו
■ גלותו של ר' נתן נטע שפירא
המשך בעמ' 6

והמצב בתקשורת היום ובשיח הציבורי הוא חלילה בחינת פגם בתקשורת ובברית, וצריכים ללמוד מיוסף הצדיק, להיות מדברים טוב בפה ובלב, ומבקשים שלום ואהבה ואחווה וריעות, ולא חלילה מריבות ומשטמות חס ושלום. ויש לשמור עצמו מלהאמין לכל דבר שלילי, ולא להכליל חלילה ולהכפיש צבורים שלמים בגלל כמה בודדים שהלכו על דעת עצמם בקיצוניות. שהציבור כולו טוב הוא, הן הציבור החרדי, שכולם שלמים וטובי לב, ומבקשים אהבה וכבוד עם כל ישראל אחיהם, וכן הוא הציבור הדתי והמסורתי, והציבור המכונה חופשי, כולנו אחים, כולנו טובים, שכן טבע האבות בקרבנו, ואל נא נכניס בתוכנו מריבות, ויהיו כל העיתונאים מתחזקים להרבות אהבה בדבריהם, כי הם ממש מציגים את תמונת המבט אל אחיהם, ויש להם אחריות כבדה מאוד מאוד, כי החיים והמוות ביד הלשון, וכתבותיהם ממש גורמות להשלכות רחבות ורבות בתוך עם ישראל. וממש כוח הגאולה טמון בתיקון התקשורת, שיהיו מדברים טובות, ואהבה ומחזקים את האחדות והרגישות והכבוד ההדדי. כמו במשפחה, שאפשר שהדיבור יהיה בצעקות ומריבות, ואפשר שיהיה בנועם ואהבה, ואף שלא חייבים להסכים זה עם זה, מכל מקום צריכים להיות מדברים בנעימות. והתקשורת ממש קובעת את האוירה במשפחת עם ישראל, שאם מכפישים חלילה הרי שממש גורמים להיות חלילה בית מלא צעקות ומריבות, שלא נעים להיות בו חלילה. ואם מדברים טובות, ומציגים את הטוב, הנה גורמים לריבוי אהבה ואחווה ושלום ורעות, ומשפיעים על משפחת בית ישראל להיות בטובה ובהצלחה וברכה רבה. ודבר זה נכון הוא כלפי כל מי שמתעסק בתקשורת, בכל הצבורים כולם.

האחראיות הכבדה המוטלת על איש תקשורת

וצריך איש תקשורת לדעת, שיש עליו אחריות גדולה מאוד מאוד. וכתובות שליליות ומכפישות הם חטא חמור מאוד מאוד. ומאידך, דיבור טוב הוא ברכה עצומה וזכות גדולה מאוד למי שדיבר את הטוב. וישכיל וידע, שברכה עצומה תהיה לו בפרנסתו אם יהיה מדבר טוב, כי כל ההצלחה בפרנסה תלויה היא במעשיו הטובים ובברכה שבאה במלאכתו. ואם מתמקד בכתבותיו וסיקוריו בדיבור טוב שמביא אחדות בישראל ומרבה את האהבה, הנה נעשה צינור של אור האחדות ושפע האהבה והחיבור בישראל, וממילא תהיה ברכת ה' שורה בו מאוד, ויצליח בכל מעשיו, ויזכה לו ולכל משפחתו בברכת ה'. כמו יוסף הצדיק שזכה להיות איש מצליח כי היה בחינת 'אמרו צדיק כי טוב', שאמר ודיבר וחשב רק טוב. ואל יחשוב שצריך לחפש את השלילה כי זה הדבר שמעניין את האנשים, וכתבות על נושאים טובים אינן נקראות כמו כתבות על קלקולים, שכן כל זה הוא בחיצוניות, אך בפנימיות הנה כתבות שליליות אין בהן שום ברכה ושכינה, אלא להיפך, והן מלאות ריקבון וקלקול וטומאה, שבסופו של דבר יזיקו לכתב שכתב זאת, אף שבתחילה יצליח. ומה גם שיהיה חושב על הנזק הגדול שבא מכך, שהוא במעשיו מזיק ממש, שגורם שנאה ומלבה את האש, ופעמים רבות כתבה עלולה להכפיש ולגרום לפיטורי עובדים, ואדם עלול לכתוב כתבה שתגרום להכפשה לא נכונה שתפטר עובד מפרנסתו, ומשפחתו משוועת לפת לחם, ואותו הכתב במו ידיו גרם לדבר זה. ויבינו העיתונאים שהעט אשר אוחזים בידם, היא ממש חיים ומוות לאנשים רבים. ואל יהיו קלי דעת בכתיבתם, כי ממש יש אנשים שניזוקים עד כדי פיקוח נפש, מתוצאות הכתבות ומכל הגלים שהם מעוררים ויוצרים בקרב הציבור. וכל כתב שיתבונן בכך לעומק, יתעוררו בלבו הרגישות והאחריות והרחמנות, ויהיו מידות טובות אלו חזקות יותר מהרצון האישי לקידום בתפקידו, שמניע אותו לסקר דברים שליליים, כדי להיות כתב מצליח שכתבותיו נקראות על ידי רבים. ואל ירוץ אל ההצלחה החיצונית, שגורמת לכישלון בפנימיות, שבסופו של דבר יצטער על כך מאוד, כי מעשיו הם נזק כללי ורחב מאוד, ועתיד לתת על כך את הדין. ותביעת דיבה בעולם הזה היא דבר קל לאין ערוך מהתביעות שיהיו לו על חומרת מעשיו, כשיהיה בעולם האמת נוכח פני ה' יתברך, ויכיר בעצמו את הנורא שעשה במעשיו, ואש החרטה תהיה אוכלת אותו בלי יכולת תיקון. ואין בכוונתנו להיות מפחידים, כי אין דרכנו בכך, אלא להיות מנענעים את הלבבות, להכיר ולהבין שדבר זה הוא מאוד מאוד קשה ותוצאותיו קשות מאוד, וצריך להישמר מאוד מאוד מהכפשה ודיבור שלילי והוצאת שם רע חלילה ה' יצילנו.

כך, צריכים אנו להיות מבקשי טוב ומדברים טוב, להיות מילותינו מלאי אהבה ונעימות וידידות, להתחזק בעין טובה על כל איש ישראל, ולהתפלל בכל לב לגאולה שלמה של כולנו, גאולת הכלל והפרט במהרה.

שנזכה במהרה לביאת משיח צדקנו, בתיקון כל כוחות עם ישראל, בתקשורת מלאה אורה וברכה, ומהרה כולנו נצעד אל בית המקדש, כלול בהדרו ותפארתו, בשמחת עולם על ראשנו מהרה, אמן ואמן!"

פרשת בא

ויחזק ה' את לב פרעה

/ הרב יעקב הלוי פילבר

המחשבה, כאילו אנו הם המובילים את המהלכים ההיסטוריים ומשנים סדרי בראשית, מלווה רבים מבני אדם, אבל האמת היא שאנו פעמים רבות בסך הכל משמשים כלי ביד ההשגחה העליונה לקדם מהלכים שנגזר עליהם משמים. השימוש הזה, של ההשגחה העליונה, בבני אדם כדי לקדם את תכניתה מוצאים אנו כבר בברית-בין-הבתרים, בה הודיע הקב"ה לאבינו אברהם כי יש תסריט ידוע מראש למהלכים ההיסטוריים של העם היהודי, מהלכים שאין לאדם ולמעשיו שליטה עליהם אלא הם פרי החלטה מוקדמת של ההשגחה העליונה, ועל כיוצא בזה נאמר: "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום". ומסיבה זו - מסביר הרמב"ן - מדוע האריכה התורה בתיאור חיפוש

יוסף את אחיו: "להגיד כי סיבות רבות באו אליו שהיה ראוי לחזור בו... להודיענו כי **הגזרה אמת והחריצות שקר**, כי זימן לו הקב"ה מורה דרך שלא מדעתו להביאו לידם של אחיו, להודיענו כי עצת ה' היא תקום". ומהלכי ההשגחה העליונה הזו היתה נסתרת אפילו מיעקב אבינו, וכשאמר לבניו שחזרו ממצרים: "**למה הרעתם לי?!**", אמרו על כך במדרש (ב"ר צא ו): "מעולם לא אמר יעקב דבר של בטלה אלא כאן, אמר הקב"ה: אני עוסק להמליך את בנו במצרים והוא אומר: 'למה הרעתם לי' ועל זה נאמר (ישעיה מ כז): 'למה תאמר יעקב ותדבר ישראל נסתרה דרכי מה' ומאלקי משפטי יעבור'".

גם הכבדת לב פרעה היא דוגמא לשימוש של ההשגחה העליונה בבני אדם להמחיש את המעורבות הפעילה של ההשגחה במהלך ההיסטוריה האנושית, ככתוב: "למען הרבות מופתי בארץ מצרים", וזאת לא רק בשביל לגלות את יכולתו של הקב"ה שהוא כל יכול, אלא בעיקר להראות את מעורבותה של ההשגחה העליונה בעולמנו. במובן זה היתה להכבדת לב פרעה מטרה כפולה, האחת כלפי מצרים והאחת כלפי ישראל. כלפי מצרים כתשובה להתרסת פרעה שאמר: "לא ידעתי את ה'", ועל כך אמר הקב"ה למשה: "ואני אקשה את לב פרעה והרביתי את אותותי ואת מופתי בארץ מצרים ולא ישמע אליכם פרעה ונתתי את ידי במצרים... וידעו מצרים כי אני ה' בנטותי ידי על מצרים". אך לא רק למצרים אלא גם לבני ישראל יש מסר בהכבדת לב פרעה ככתוב: "כי אני הכבדתי לבו ואת לב עבדיו... ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי אשר שמתי בם וידעתם כי אני ה'" (י א-ב). והנה אפילו משה רבנו לא הבין את המהלך הזה לעומקו, ובשעת משבר הוא אומר לקב"ה: "למה הרעות לעם הזה למה זה שלחתני, ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך". את טענתו של משה פירש ראב"ע: "כי חשב משה כי מעת דברו אל פרעה בשליחות ה' יקל מעליהם ויחל האלקים להצילם, והנה פרעה הכביד והרע". אבל מדוע מתפלא משה על הקושי והרי כבר בסנה אמר לו הקב"ה: "כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלוך"? אלא שמשה חשב שגם אם יהיו קשיים בתהליך הגאולה, לא תתכן נסיגה בתהליך הזה. ועל זה הודיעו הקב"ה שיתכנו גם **נסיגה בתהליך**, ועם זאת היא תנוע אל מטרתה.

תמיהה דומה לתמיהתו של משה שומעים אנו כיום אצל רבים מהמאמינים שתקופתנו היא 'אתחלתא דגאולה', וגם הם כמו משה מתלוננים על הרעת המצב, מפני שאינם מביאים בחשבון שעלולה להיות **נסיגה במהלך הגאולה**. אך עלינו לדעת כי ריבון העולמים מנהל מהלכים בהיסטוריה בכלל, ובהיסטוריה הישראלית בפרט, לפי תכנית אלוקית קבועה מראש, ובתחנות השונות של מהלכי ההיסטוריה הזו אנו פוגשים גם מקרים של הקשחת לב האויב, כמו שהיה אצל סיחון מלך האמורי (דברים ב ל) שעליה נאמר: "ולא אבה סיחון מלך חשבון העבירנו בו כי הקשה ה' אלקיך את רוחו ואמץ את לבבו למען תתו בידך כיום הזה". וכך נמשך הדבר עד דורנו, כמו הכבדת לב חוסין מלך ירדן במלחמת ששת הימים, והקשחת לב הרודן הסורי לבקש את מימי הכנרת, או את לב הפלשתינאי מרמאלה שלמרות שהוצע לו כמעט הכל הוא מתעקש לבקש את "זכות השיבה". וכאשר אין אנו משתפים פעולה עם התכנית האלוקית, כי אז מקשיחה ההשגחה העליונה את לב אויבנו להפר את עצתם, והלב מתפלל שגם אם לא נהיה ראויים לכך, תמשיך ההשגחה העליונה להתנהג אתנו בחסד שמים להטיב עמנו, טובה שנזכה לה לאורך ימים. ■

סיפור לשבת

הסיפורים הפלאיים על הרמב"ם

א. לידת הרמב"ם - "רבי מימון, נפשו הייתה חושקת בתורה. מיום שעמד על דעתו נתן לתורה חילו. כך עברה שנה אחר שנה ועדיין לא נשא אישה. פעם אחת הראו לו בחלום, כי זו המיועדת לו לבת זוג יושבת בעיר הסמוכה וכי היא בתו של קצב פלוני, ממשפחת קצבים ירודה. בחלומו נצטווה לשאת את הבת הזאת לאישה. רבי מימון עשה כפי שנאמר לו בחלום. אשתו ילדה לו את הנער משה, ומתה בשעת הלידה. הנער- כך מספרת האגדה- לא הצטיין בשום תכונה מיוחדת. לא הייתה לו נטייה ללימודים, וכל מה שלמד- לא נקלט בראשו. קשה הבנה היה וקשה תפיסה. לא הועילו כל המאמצים של אביו להיטיב את תפיסתו הקשה ולשנות את דרכו. לרבי מימון, הדיין מקורדובה, גרמה התנהגותו של בנו צער ובושה. מרוב רוגז היה מכנה את הנער בשם "בן הקצב", והנער נמלט מן הבית וביקש לעצמו מפלט בבית הכנסת שבעיר אחרת. בודד ועזוב מכל הסתתר הנער משה באחד הערבים בפינת בית הכנסת ושפך דמעות על גורלו. תוך כדי התייפחותו התעייף ונרדם. והנער הינו ישן, ותנח עליו הרוח ועם קומו בבוקר וירגיש בשינוי הפתאומי שחל בקרבו, ברצון העז שתקפהו לדעת תורה וחכמה. הוא יצא ללא ידיעת אביו לאליסונה, לישיבה המפורסמת שרבי יצחק אלפסי (הרי"ף) יסדה, ותלמידו ר' יוסף אבן מיגאש עמד בראשה באותם ימים. במרוצת הזמן כשהנער היה עוד רך בשנים, הוא שב לעיר מולדתו, לקורדובה. הוא לא התוודע לבני עירו, אף לא לאביו. הוא סר ישר לבית הכנסת, וביום השבת עלה על הבימה (התיבה) ופתח פיו בדברי תורה וחכמה, עד שעורר התפעלות מרובה בלב כל שומעיו, שביניהם היה גם אביו".

(מתוך מאיר אוריין, המורה לדורות, הוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים, עמ' 27).

המשך בעמוד הבא...

ב. הרמב"ם והכלב - הרמב"ם היה רופא בחצר המלוכה, והיועצים המוסלמים לא השלימו עם מעמדו הרם בחצר המלכות. כאשר חלה המלך, הכין הרמב"ם תמיסה רפואית להבראתו. היועצים הצליחו לטפטף לתמיסה זו רעל בטעם ישתה אותה המלך. הם הגיעו אל המלך והאשימו את הרמב"ם בכוונה רעה להרעיל את המלך. המלך חשש מן הדברים, ונתן לכלבו לטעום מן התמיסה, ואכן הכלב מת. המלך לא ידע אם אכן היה זה מעשה של הרמב"ם או של המתנכלים לו, והיסס אם לגזור עליו מוות. על כן, ציווה לגרש את הרמב"ם מחצר המלכות. יש המספרים שלימים המלך החזירו לחצרו.

ג. הרמב"ם והעיוור - הרופאים במצרים קינאו ברמב"ם על היותו רופא חצר המלוכה, והם קבלו בפני המלך שהרמב"ם אינו בקי באמת בחכמת הרפואה. בדיון עם רופאים בחצר המלוכה טען הרמב"ם שלא ניתן לרפא אדם שהוא עיוור מלידה, אך ניתן לרפא מי שאיבדו ראייתם עקב פציעה או מחלה. הרופאים טענו שיש דרך להחזיר לעיוור מלידה את מאור עיניו. כדי להביך את הרמב"ם הם שיחדו אדם שהתחזה לעיוור והוא הובא לחצר המלוכה וסיפר למלך ולשריו שהוא עיוור מלידה. הרופאים הביאו מרקחת מיוחדת שלדעתם יש בה כוח לרפא עיוורים מלידה. הם משחו את המרקחת על עיניו, ואכן המתחזה קרא קריאות שמחה שהוא רואה. הרמב"ם הבין שזו תרמית. הוא נטל מטפחת אדומה שהייתה בכיסו ושאל את המתחזה מה הוא מציג לפניו. המתחזה אמר מיד: מטפחת אדומה. הרמב"ם פסק מיד שזהו מתחזה כיוון שעיוור מלידה אינו מכיר צבעים כלל. המלך גרש את הרופאים ואת המתחזה מחצרו, ושמו של הרמב"ם גדל בעיניו.

ד. הרמב"ם וסוד חיי הנצח - המורה של הרמב"ם לרפואה טען ברבים כי ייצר מרקחת רפואית סודית היכולה להבטיח את הנצחיות של האדם. הוא טען שבכך יכול האדם לקום לתחיה ולחיות לנצח. הוא השביע את הרמב"ם בתקיעת כף למלא אחר מותו את הוראותיו ולהחזירו לתחיה. על פי בקשתו, ביתר הרמב"ם את גופתו לאברים ועל פי הנחיותיו הושרו האברים השונים בצנצנת זכוכית גדולה שהכילה את המרקחת הנוזלית הסודית. ואכן, האברים החלו להתחבר זה לזה באורח פלאי. העור עלה על הגוף שוב וגם נראו בבירור פניו של הרופא המתבוננים ברמב"ם. אז נגלה לרמב"ם מלאך והוכיח את הרמב"ם: איך מלאך לבך להתחרות בבורא עולם ולהקים אדם מן המתים? הרמב"ם הפסיק את הטיפול באבריו של הרופא ולא ידע מה לעשות. הוא חיפש בניירותיו של הרופא וגילה מסמך שבו כתוב: אם אכן אחיה שוב, אמית את משה בן מימון ואודיע לכל העולם שאני חי חיי נצח. הרמב"ם רצה לשבור את הצנצנת, אך הרופא הושיט לו יד מתוך הצנצנת להזכיר לו שהסכימו על הדברים בתקיעת כף ועליו לכבד את שבועתו כרופא. בבהלה יצא הרמב"ם מן החדר, ואז נכנס לחדר תרנגול שהפיל את הצנצנת מן השולחן. כשחזר הרמב"ם לחדרו ראה את החלקים השבורים של הצנצנת ואת האברים השונים מפוזרים על הרצפה. הוא הורה לאסוף את החלקים ולהביאם לקבורה. וכך לא זכה הרופא לחיי נצח.

ה. הרמב"ם ובור הסיד - במדינה שכנה למצרים חלה המלך והרופאים לא מצאו לו מזור. רופא הארמון אמר למלך בעצב: אדוני המלך, אין בכוחי להושיעך. אחד הרופאים הזוטרים בארמון לחש: למה אין קוראים לכאן לרופא המיימוני? שאל המלך: מי הוא זה המיימוני? ענו לו: זהו הרופא של מלך מצרים, והוא יכול לרפא כל מחלה. הרמב"ם הוזעק לארמון והמלך הבטיח לו שאם ירפא אותו הוא ימנה אותו לרופא בחצרו ויזכה לתנאים טובים יותר. הרמב"ם אכן ריפא את המלך וזכה למעמד רם. השרים והיועצים לא יכלו עוד לשאת את קירבתו למלך. הווזיר הראשי ניגש למלך ואמר לו: האיש הזה שונא את דתנו, ואיננו יכולים עוד לשאת אותו. אנו מבקשים שתוציא אותו להורג. המלך אמר: אינני יכול, הוא ריפא אותי ונשבעתי לתת לו מעמד רם בארמוני. הווזיר לא הרפה: אל תהרגהו אתה. בכניסה לעיר יש בור לשריפת סיד. שלח אותו אל הבור השכם בבוקר והודע לממונה שיזרוק לבור את האדם הראשון שמגיע אליו בבוקר. המלך שלח להודיע לממונה על המישרפה שיוציא להורג בשריפה את האדם הראשון שיישלח לשם על ידו השכם בבוקר. הוא ביקש מהרמב"ם לשאול בבואו לשם: האם ביצעת את פקודת המלך? הרמב"ם קם השכם בבוקר. אך בדרך נזדמנו לו מצוות שונות: הוא נקרא להשלים מניין בבית כנסת, הוא התבקש על ידי משפחה ענייה למול את בנם ולהישאר לסעודת המצווה. ורק אחר כך סר למישרפה. בינתיים הווזיר כה סקרן היה לראות את גופת הרמב"ם במישרפה, שהלך בעצמו לברר עם הממונה אם בוצעה ההוראה. הוא הגיע למקום ושאל: האם בוצעה פקודת המלך? הממונה שנוכח לדעת שהווזיר הוא הראשון המגיע אליו, ענה מיד: הפקודה תתבצע מיד. הוא נטל את הווזיר והשליך אותו בתנופה לתוך בור המישרפה של הסיד.

הרמב"ם הגיע לבור הסיד אחר כך ושאל בתמימות: האם ביצעת את פקודת המלך? הממונה ענה מיד: בוודאי, והנה גופתו של האיש שזרקתי למישרפה. הרמב"ם נדהם לראות את גופתו השרופה של הווזיר. הוא מיהר אל המלך, ואז הבין המלך שבגלל יושרו וצדיקותו ניצל הרמב"ם מכל רע.

ו. מקום קבורתו של הרמב"ם - המסורת מספרת שהרמב"ם נקבר בטבריה ולא בעיר אחרת בארץ ישראל, ולא במקרה. על פי מסורת זו, הרמב"ם ביקש לעלות לארץ ישראל כמה שנים לפני פטירתו, אך מלך מצרים סרב לבקשתו. כאשר ראה הרמב"ם שימיו קרבים, ציווה את בני ביתו ואת המקורבים אליו שיניחו את גופתו על גמל ויעלו אותה לארץ ישראל. כאשר שאלו אותו באיזו עיר הוא רוצה להיקבר, ענה להם הרמב"ם: במקום בו ייעצר הגמל שם תהא קבורתי. וכך היה: לאחר מותו טיהרו ורחצו את גופתו, שמו אותה בתכריכים והניחו אותה על גמל. הגמל הלך ללא מנוחה, וכאשר בא עד העיר טבריה עמד במקום הסמוך לקברו של רבי יוחנן בן זכאי ולא רצה לזוז משם. כיוון שראו בני המשפחה והתלמידים את גודל הנס, קברו אותו שם. המסורת מספרת שנעשה נס והכל נעשה בקפיצת דרך והם הגיעו לטבריה ביום אחר מבוקר עד ערב. בחזרתם למצרים נמשך המסע כמה שבועות.

המשך בעמוד הבא...

מסורת זו מופיעה בספר "עדות ביהוסף" מאת יוסף סופר (1762). מסורת אחרת מספרת שההחלטה להניח את הגופה על גמל ולראות היכן יעצור הגמל לא הייתה של הרמב"ם עצמו אלא של תלמידיו. הם ניסו למנוע בכך את המחלוקת בין היישובים בארץ שרצו שגופתו של הרמב"ם תשכון בחלקתם. יהודי ירושלים רצו בו וטענו שהר הזיתים הוא המקום הראו לו, ואילו יהודי מירון טענו שיש לקבור אותו סמוך לרבי שמעון בר יוחאי. התלמידים החליטו שמקום עצירת הגמל יהיה מקום קבורתו.

שו"ת חורף

הרב שבתי יגל / הכולל הקהילתי רעננה

אברי שמרלינג מתל אביב שואל: בשבתות החורף מצוי הרבה פעמים שחוזרים מבית הכנסת כשגשום בחוץ והבגדים נרטבים, למשל בליל שב"ק פרשת 'שמות' הגעתי הביתה רטוב מכף רגל ועד ראש. הבנתי שיש כמה וכמה הלכות בעניין בגדים רטובים בשבת. האם הרב יכול לפרט את ההלכות דבר דבור על אופנו ולעשות סדר בנושא זה?

תשובה: אקדים ב' הקדמות ואחר כך אכתוב את פרטי ההלכות:

א) אסרו חכמים להחזיק בגד רטוב בשבת (שספוגים בו מים מרובים) מחשש שמא יבוא לידי סחיטה[א].

ב) כמו כן אסור לתלות את הבגדים לייבוש בשבת מחשש מראית עין שיבואו לחשוד בו שכיבס את הבגדים בשבת[ב].

ועתה אכתוב את פרטי ההלכות:

- אם נרטבו הבגדים בשבת בדרך הביתה מותר לו להמשיך ללכת עם בגדיו עד הבית שלא גזרו חכמים במקרה כזה את הגזירה המוזכרת לעיל בסעיף א'[ג].
- אך לאחר שיפשוט את בגדיו - אם הם עדיין ספוגים במים אין לו לטלטלם[ד].
- אם נרטבו לו גרביו ובדרך הילוכו הוא סוחט מהם מים, אין בכך איסור[ה].
- כשיגיע לביתו אסור לו לעמוד עם בגדיו הרטובים סמוך לתנור החימום באופן שהמים הספוגים בבגדים מגיעים לחום של יד סולדת בו[ו].
- כמו כן אסור לו לחמם את ידיו הרטובות סמוך לתנור אלא ינגבם במגבת קודם לכן[ז].
- אסור לו לאדם לתלות את בגדיו הרטובים בשבת לייבוש לא בחבל הכביסה שמחוץ לבית ולא במתקן הכביסה שבתוך הבית משום חשש מראית עין שהוזכר לעיל סעיף ב' וכל דבר שאסרו חכמים משום מראית עין של איסור מהתורה אסור גם בחדרי חדרים.
- גם לשטוח את בגדיו על כמה כיסאות אסור, ורק להניח אותם על הכיסא באופן הרגיל להניחם בימות החול מותר.
- בגדים העשויים מחומר טהור של סיבים סינתטיים ללא תערובת חוטים טבעיים מותר לתלותם לייבוש[ח].
- ועיין בספר ילקוט יוסף[ט] שמקל לתלות לייבוש מעיל גשם (בימות הגשמים) שאין דרך לנקותו אלא בניקוי יבש.
- אם מנגב את שערו הרטוב במגבת יעשה זאת בנחת ולא בחוזקה שלא יבוא לידי סחיטת השער.

א - רמ"א או"ח סימן ש"א סעיף מ"ו, והוא רק בבגדים שמפקיד על כך שהם רטובים אבל במטליות שאינו מפקיד על מימיהם אין גזירה זו שייכת.
ב - סימן ש"א סעיף מ"ה.
ג - שו"ע סימן ש"א סעיף מ"ה.
ד - עיין הערה 1.
ה - מצד מלבן אין לאסור משום דהוי פ"ר דלא איכפת ליה כלאחר יד, וכמו,כ שייכת סברת הט"ז סימן שכ"ו ס"ק ב' וש"כס"ק י"א, ועוד דלא הוי מלאכת מחשבת כלל, ומצד מפרק יש לצרף גם דהוי סחיטה לאיבוד.
ו - שם סעיף מ"ו.
ז - סימן שכ"ו סעיף ה'.
ח - שמירת שבת כהלכתה פרק ט"ו סעיף י"ג.
ט - סימן ש"א סעיף פ"ב ופ"ג.

שביבים / שאול שיף

על ישראל טהרתו / הרב מרדכי עמנואל*

בדור האחרון רווח המנהג, שימי השובבי"ם (ימי פרשת השבוע משמות עד משפטים) מוקדשים להתחזקות בדיני הטהרה. בישובים וערים ברחבי הארץ נקבעו שעורים מיוחדים לחזרה על הלכות הבית היהודי, ומגידי השעורים נמנים על כל עדות ישראל. תלמידי חכמים הנמנים על בני אשכנז וחכמי ספרד, חסידים וליטאים ובני ירושלים מרעננים את הידיעות, וממשמשים בהלכות טהרה.

בשורות הבאות נביא כמה מובאות העוסקות במסירות נפש למען דקדוק ושמירת הלכות הטהרה.

השיעור במקווה ביד בנימין

הרב דן מרצבך זצ"ל נלקח בסערה השמימה בתקרית הירי בעת עלות השחר בערב שבת, בדרכו לתפילה במערת המכפלה. חוברת על הליכותיו המופלאות בקודש, יצאה לאור על ידי בני המשפחה בימי 'השלושים'. הרב מרצבך היה במקצועו אדריכל. השיעור האחרון שהוא נתן בחייו טרם נקרא לישיבה של מעלה, שילב את מומחיותו בתכנון ובניית מקוואות טהרה יחד עם ידע נרחב בהלכות מקוואות. השיעור המדובר נערך ביד בנימין. הרב דן מרצבך נתבקש על ידי חברי הכולל של ישיבת 'תורת החיים' להעביר שעור חי בהלכות בניית מקוואות והכשרן. השיעור נערך בתוככי המקווה ביד בנימין כאשר הרב דן מסביר בפרוטרוט לתלמידי הכולל מדוע תוכנן המקווה כך, ואלו אתגרים תכנוניים ניצבו בפני בוני המקווה כדי לעמוד בכל דרישות ההלכה. בסיום ההדרכה הלימודית, היה הרב דן זצ"ל "חייב" להראות לאברכים עוד נקודה אחת. ואז בלי לחשוב הרבה, הוא טיפס לגג המקווה בדרך לא דרך, כדי שמשם הוא יוכל להבהיר עוד נקודה הלכתית כהלכה. לחברי הכולל המופתעים לא נותרה הברירה אלא לחלץ את אבריהם, לשנס מותניהם ולטפס בעקבותיו.

שעורו זה של הרב מרצבך זצ"ל על הלכות מקווה טהרה היה השיעור האחרון בימי חייו עלי אדמות. אשרי רבי דן שיצאה נשמתו בטהרה!

המקווה בוורד יריחו

על המקווה במושב וורד יריחו שמעתם? ובכן הסכיתו וקיראו. מושב ורד יריחו שנוסד כמעט צמוד למחנה הפליטים בואכה יריחו עיר התמרים אינו מוגדר כמושב דתי. תושביו אינם נחשבים לשומרי מצוות. אף על פי כן כבר עשרים וחמש שנה מתנוסס במושב מקווה טהרה כשר ופעיל. ערב שמיטת תשמ"ז, קבוצה של כמה חברים במושב שהיה בבעלות כל אחד מהם כרם מאכל, החליטו במשותף לשמור שמיטה כהלכתה. החברים קיבלו הדרכה מדי"ר משה זקס נ"י מהמכון לחקר החקלאות ע"פ התורה, כיצד יש לטפל בכרם במהלך שמיטה, והענבים חולקו במסגרת אוצר בית דין באמצעות תחנות חלוקה לציבור הרחב בירושלים, העיר רחובות ועוד. בסיום הבציר התברר שנשאר בקופת בית הדין סכום נכבד יחסית מעבר להוצאות. (החברים דיווחו על הוצאות מינימאליות וכמובן שלא ניסו "לנפח" אותן באופן מלאכותי). בית הדין התייעץ עם הגרי"ש אלישיב שליט"א והפנה אליו את השאלה "מה לעשות עם הכסף המיותר?", התשובה שנתקבלה הייתה, שראוי להשתמש בכספים העודפים - לצרכי ציבור. המשימה הדחופה ביותר והראשונה במעלה הייתה בניית מקווה טהרה במושב. חברי הקבוצה הלכו מחיל אל חיל והקימו בזיעת אפם ובמו ידיהם מקווה צנוע בפאתי המושב. שיירי כספי אוצר בית הדין היו להם לעזר רב במימון בניית המקווה. כך נבנה המקווה בוורד יריחו. רוב חברי הקבוצה עזבו במשך הזמן את המושב, אך רעייתו של אחד מחברי הקבוצה שלא עזב וממשיך להתגורר במושב, קיבלה על עצמה להיות האחראית על תפעול המקווה. המקווה כאמור ממשיך לתפקד גם כיום. זאת למרות שהאווירה במושב הייתה והינה חילונית, ילדי האחראית זכו להתקרב לשמירת תורה ומצוות, כאמור בדברי חז"ל: טהרה מביאה לידי קדושה, דכתיב "וטהרו וקדשו".

"נאר בנדן חאן"

מובא להלן קטע מדברי הספד שספדתי לאמי ע"ה בלילה בו היא הובאה למנוחת עולמים. היה זה במוצאי תענית אסתר (מוקדם) בשנת תשס"ז, וכך סיפרתי: "כאשר היינו ילדים, לאמא היה תפקיד בטהרת המשפחה בקיבוץ (שעלבים), היא הייתה אחראית פה על מקווה הטהרה, וכפי ששמעתי מאבא שיבל"א, זאת הייתה אחת מההקפדות הגדולות שלה. ההקפדה על הפעלת המקווה, ועל מצוות הטהרה על כל דיניה ודקדוקיה. כילד אני זוכר שהיה משפט אחד בבית, שכל הזמן היה "רץ". משפט בשפה ההולנדית זה היה - "נַאר בֶּנֶדֶן חַאן" – כלומר: "אני יורדת למטה?." הילדים ידעו תמיד, שאמא הולכת "נַאר בֶּנֶדֶן חַאן". זו הייתה יראת ד' לקיום מצוות טהרת המשפחה. אני זוכר שלא מזמן כתבתי מאמר על נשים צדקניות שמוסרות את עצמן על מצוות טהרת המשפחה, לומדות את ההלכות, מלמדות את ההלכות, הולכות לישובים מרוחקים, העיקר ללמד את ההלכה, ועל איך שהחזון איש זצ"ל התפעל מהנשים הללו. אמא אמרה לי אז, ואני חושב שזו הייתה הפעם האחרונה שהיא דיברה איתי על המאמרים שלי. "זה היה מאמר מיוחד, מאמר מיוחד על ההקפדה על טהרת המשפחה". המאמר נגע ללבה במיוחד, כי היא נשאה בעול הזה בקיבוץ הרבה שנים. "אישה יראת ד' היא תתהלל"".

* ביתר עילית, מחבר הספרים: ערכי שמיטה, פינקס פיקוח מעשרות בישורון, בכור קדשים - מכירת בכורות, בכור בהמה קדוש ועוד.

הדרת נשים / תגובה

ברצוני להגיב בנושא "הדרת נשים" שעדיין לא ירד מסדר היום, משום שנראה לי, שהסוגיה הזאת לא הוסברה כראוי בחברה הדתית מההיבט הנשי.

בחברה הדתית צצו ארגוני נשים שכל עניינן להשוות את מעמד האישה לזה של הגבר. אלא שאותם ארגונים אינם מותחים ביקורת על כך, שרב מספרן של הנשים, ומכל החוגים, שאינן מסתפקות רק בהצגת כשרונן והיכולות שלהן בעבודה, אלא במקביל הן משקיעות מאמץ לא קטן לשאת חן בעיני המעביד שלהן, במראה החיצוני, בלבוש וכיוצא בזה. מר שאול שיף תמה מדוע מנחה בחלוקת פרס ישראל מופיעה באופן חושפני ביותר, ומדוע מגישות תכניות בטלוויזיה אינן מופיעות בלבוש מאופק? התשובה לשאלה זו פשוטה ביותר: כיון שבדרך זו היא רוצה למשוך תשומת לב ולהתברג יותר בחברה הישראלית ובמקום חשוב יותר. רק משום כך הופעתה היא בצורה כזאת, ואין כונתה כלל לפגוע באיש, אלא למצוא חן בעיני החברה

הגברית בעיקר. מפליא הדבר שלא קמו עד כה כל ארגוני הנשים כדי להגן על כבודה של האישה שלא תצטרך להופיע בצורה כזאת משפילה, רק כדי לעורר עניין אצל המיגזר הגברי... הרי ברור וידוע לכל, כי החשיפה החולנית לא נועדה לעניין את האוכלוסיה הנשית.

כאחת שמשתמשת בתחבורה הציבורית באופן קבוע ואינה זוכה לנסוע בקווי מהדרין. אברך בגלוי על כך שקמו קווי מהדרין, ואין הנוסעת בהם צריכה לחשוש שמא יתיישב לידה גבר ויפתח עמה בשיחה. או שמא יסקור אותה מכף רגל ועד ראש ויגרום לה לחוסר נוחות. ראו מה קורה בקווי האוטובוסים שאינם מהדרין, כמה מפחיד לשבת בחלק האחורי שלהם, בשעה שבני הנוער חוזרים מהמועדונים מלאים באלכוהול ושטופים בגסות פה ורוח. האם אין זו זכותי לשבת רגועה באוטובוס עם ילדיי ולא להיות מופרעת ממבטי הגברים החולניים, ומהנעליים המטונפות של בני הנוער השלוחות למושב שלפניהם? מעניין לדעת מדוע ארגון נשים כמו "קולך", שהקול האמריקני בולט שם ביותר, טרם הרים קול על כך שיש מלתחות נפרדות לגברים ונשים? הרי זו שערוריה שאין לעבור עליה לסדר היום. מה רע במלתחה אחת?...

ומכאן אני קוראת לכל אותם שהרימו קולן למען כבודה של האישה: בואו ועזרו לנו לשמור על כבודנו שלא נצטרך להיחשף יותר בלבושנו כדי למצוא חן בעיני הגברים החמדנים אלא איש איש על מחנהו ואיש איש על דגלו, אין כוונתי כלל וכלל למנוע תחבורה מעורבת, שהרי יש בזה גם דברים טובים כאשר בני המשפחה יושבים ביחד, אבל מן הראוי לעסוק בנושאים החשובים באמת, כמו מארת העוני, מצוקת הרעב של ילדים ונערים, היחס למשפחות ניצולות שואה, האלימות הגואה בבתי הספר ואובדן השליטה של צוותי ההוראה על תלמידים, ועל המספר הגדל והולך באופן חולני של משפחות חד הוריות. התורה לימדה אותנו לחוס על היתום/ה ולב כולם נתון למסכנותו של היתום שאיבד את אביו, ואני מכירה רבנים בצוהר שמאפשרים, כמעט מעודדים, רווקות להביא לעולם יתומים מלכתחילה ללא אב תומך, וכך נותנים ידם להרס הבית היהודי. ומה על כבודו וזכותו של הילד/ילדה לזוג הורים נורמאלים? מדוע המועצה למען שלום הילד במקרה הזה שותקת? ואיפה קולה של "קולך" בזכות משפחות נורמאליות ובריאות בנפשן.?

בברכה רבה אסתי פריד, ירושלים רבתי. תודה רבה על גיליונכם שאני זוכה לקרוא.

זוגיות אמיתית / נאום הבעל על קבר אשתו

פרופסור מפורסם עמד מול קבוצת צעירים שהתנגדה לנישואין. לדעתם, מערכת יחסים צריכה להסתיים, ברגע שנעלמת הרומנטיקה, במקום להיכנס לשגרה בזוגיות. הפרופסור אמר שהוא מכבד את דעתם, אך סיפר להם את הסיפור הבא:

הורי חיו 55 שנות נישואין. בוקר אחד, אמי ירדה במדרגות, קיבלה שבץ ונפלה. אבי הרים אותה כפי שיכול היה, נשא אותה למכונית והסיע אותה לבית החולים במהירות, תוך שהתעלם מחוקי התנועה. כשהגיעו לבית החולים אמי הייתה מתה. בזמן ההלוויה אבי לא דיבר, היה לו מבט אבוד, כמעט ולא בכה. באותו הלילה, אנו הילדים נשארנו לצידו. באווירת הכאב והנוסטלגיה, נזכרנו באירועים יפים שחלקנו יחדיו. אבי ביקש מאחי התיאולוג שיסביר לו איפה אמא עכשיו. אחי החל לספר לו על החיים שלאחר המוות והעלה השערה איפה ואיך אמי עשויה להיות. אבי הקשיב ואמר: "קחו אותי לבית הקברות", "אבא" ענינו לו: "השעה 23:00, אי אפשר ללכת לבית הקברות בלילה". הוא הרים את קולו ובמבט זגוגי אמר: "אל תתווכחו איתי, בבקשה, אל תתווכחו עם איש שבדיוק עכשיו איבד את מי שהייתה אשתו במשך 55 שנה.

היה רגע של שקט. לא התווכחנו, נסענו לבית הקברות, והשומר איפשר לנו להיכנס, ובעזרת פנס הגענו לקבר של אימא. אבי נגע בקבר בידו, בכה ואמר לנו: "היו 55 שנים טובות, אתם יודעים? אף אחד לא יכול לדבר על אהבה אמיתית, אם אין לו מושג, מה זה אומר לחלק את החיים עם בת זוג". עשה הפסקה, פניו אורו והמשיך: "היא ואני היינו באותו משבר כשהחלפנו עבודה, היינו צוות כשמכרנו את הבית ועברנו למקום חדש. חלקנו את השמחה כשראינו אתכם מסיימים לימודיכם, בכינו יחד כשאיבדנו אנשים אהובים. התפללנו יחד בחדרי המתנה של בתי חולים, תמכנו זה בזו בימי כאב. ברכנו האחד את השני בכל חג וסלחנו כששגינו או כאשר כעסנו. עכשיו, היא עזבה ואני מרוצה, אתם יודעים למה? מפני שהלכה לפני. היא לא צריכה הייתה לחיות את הצער והכאב של קבורתי, להישאר לבד אחרי מותי. גם אני אמות, אני מודה לאלוקים. אני כל כך מעריץ ומעריך אותה, שלא היה לי נעים, אם הייתה צריכה לסבול פרידה בשל מותי. כשאבא סיים לדבר, פנינו היו שטופי דמעות.

חיבקנו אותו, אבל, הוא ניחם אותנו: "הכול טוב, אפשר ללכת הביתה, זה היה יום טוב".

באותו הלילה, הבנתי, מה זו אהבה אמיתית. היא שונה מאוד מרומנטיקה מדומיינת.

אהבה אמיתית קשורה לעבודה ולדאגה שיש לשני אנשים נשואים.

כשהוא סיים, הסטודנטים לא יכלו להתווכח יותר. סוג כזה של זוגיות טרם הכירו.

הזמן אינו מחכה לאיש. שמור וקדש כל רגע שיש לך.

(תורגם מרומנית)

גלותו של ר' נתן נטע שפירא

תוך כדי הכנת הסיפור לשבת "נתקלתי" בסיפור אחר, מדהים, על בעל מגלה עמוקות, ואיך אחסוך אותו מכם?

מספר ד"ר יצחק אלפסי בספר 'מאורות מעולם הקבלה והחסידות (עמ' 41):

בימי נעוריו של רבי נתן מטע שפירא בעל 'מגלה עמוקות', תוך התעלותו בחביוני הקבלה, קיבל על עצמו גלות. הוא החליף את בגדיו ויצא לדרך כעני ודל ונדד מעיר לעיר ומכפר לכפר. באחד מנדודיו תעה ביער עבות ונקלע לחבורה של שודדים. הללו תפסו אותו ואיימו עליו: אם גנב אתה - תשב איתנו, ואם לרגל באת - מות תמות. נאלץ לומר שאכן גנב הוא ובטעות הגיע לכאן. אף משמים סייעו בידו והוא החל משוחח עמהם בענייני גניבות וישא חן וחסד בעיניהם. בחבורה הזו היה מתחזה נוסף, אדון אחד בן אצילים אשר כל רכושו נגנב ממנו. הוא הושם בבית הסוהר כאחד האסירים ומשאלה שוחררו הוא הצטרף אליהם למעשה גניבותיהם, כדי להתחקות אחר גונבי רכושו. גם בפניו התרברב רבי נתן נטע בגניבותיו הרבות ואף אישר בפניו כי היה בין הגנבים שהשתתפו בגניבה הגדולה אצל האדון, לבל יחשדוהו שאינו גנב. באחד הימים שכנע האדון את חבריו להתנפל על ארמון מפואר. ידע האדון שישנה שמירה חזקה בארמון וכך יפלו כל השודדים בשבי ובתוכם גם אותו גנב שהשתתף בגניבה הגדולה. שם בארמון, כבר יוציאו ממנו את כל הסודות ויוכלו להתחקות אחר הגניבה ומבצעיה. וכך אמנם היה. רבי נתן נטע שפירא זי"ע הוחזק

במאסר והחלה החקירה אודות הגניבה. ראה הרב שצרתו צרה, והוא נאלץ לספר את הכול אודותיו וכי מעולם לא היה גנב ואת אשר עשה להציל את נפשו עשה. אולם האדון לא שעה לדבריו, הרי בפירוש הודה שחלקו עם גנבי הרכוש. תוך בכי תמרורים נרדם הרב בחדר המעצר שהושם בו. בלילה חלם שמשרתי הארמון עומדים להרעיל את האדון. משבא אליו האדון לחקור אותו שנית אמר לו הרב: דע לך כי כל בואי הנה הוא כדי להצילך ממוות ובזאת תבחן שלא גנב אני. לעג האדון לדבריו, אולם הרב הוסיף ואמר: כשיגישו לך את האוכל תצוה להאכיל בו את הכלבים ותראה מה יהיה סופם. עשה האדון כאשר צווה ואכן אומתו הדברים. הכלבים מתו במקום כי רעל קשה שמו במאכלו. מיד צווה האדון לאסור את המשרתים ואת הרב שחרר ממעצרו. אחר שחרורו מיהר הרב לברך ברכת "הגומל", והמשיך בנדודיו. רצה האדון לגמול טוב למיטיבו ומצילו, אך לא מצאו. הוא ציוה לערוך סעודה גדולה ולחייב את כל התושבים היהודים להשתתף בה. הוא הלך מאורח לאורח כדי למצוא את מושיעו, אך הוא לא היה ביניהם. יצאה פקודה מפיו להביא אליו כל יהודי ויהודי שלא השתתף במשתה. מיהרו השמשים לבתי העניים ולבתי התמחוי והביאו בחוזק יד את כולם אל האדון ובתוכם היה גם הרב מגלה עמוקות. משראהו קיבלו בשמחה ובהתלהבות וסיפר לכל הנוכחים את מעשה ההצלה שהצילו הרב, ושם ה' נתקדש ברבים. ומאז היה האדון עושה חסד לכל אדם מישראל. (ע"פ הספר ספרי קדושים, לייפציג, תרכ"ו) גרסה מורחבת של הסיפור הזה מביא מרדכי בן יחזקאל ב'ספר המעשיות' שלו.

בסוד שיח

:: כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

נשמח לקבל תגובות והערות מהקוראים בדוא"ל: besod@013net.net

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
אימייל. gilwein26@012.net.il